Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI Ч. 8. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го СІЧНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 12, 1985 No. 8. VOL. XCI

В Чикаґо відбулася конференція присвячена М. Грушевському

Чикаго (УІТ). — Під час річного з'їзду Американської історичної асоціяції тут відбулася конференція Українського Історичного Товариства в п'ятницю 28-го грудня 1984 року на тему „Михайло Грушевський: Оцінка його історіографічної спадщини".

Вступне слово і впровадження виголосив проф. Любомир Винар (Кентський університет), голова УІТ. Він підкреслив важливість вивчення історичної спадщини для американських істориків, які займаються дослідами Східньої Европи.

Опісля виголошено такі доповіді: „Традиційна схема російської історії М. Грушевського і її вплив на східньоевропейську історіографію" — проф. Едвард Вайнот (Флоридський стейтовий університет); „Історія України-Руси М. Грушевського і підсовєтська українська історіографія" — проф. Степан Горак (Східній Іллинойський університет) і „Насвітлення ролі козаків в українській історії М. Грушевським" — проф. Орест Субтельний (Йоркський університет). Дискутантами були проф. Олександер Баран (Манітобський університет) і проф. Л. Винар, предсідник цієї сесії.

Це була остання конференція УІТ присвячена відзначенню 50-ліття смерти Михайла Грушевського в 1984 році, який був проголошений Українським Історичним Товариством ювілейним роком українського найвизначнішого історика. Завдяки стараниям УІТ в Канаді, Европі і Америці протягом 1984 року відбулася ціла низка наукових конференцій присвячених життю і творчості акад. Михайла Грушевського.

Для утривалення його діяльности у формі наукових публікацій УІТ оснувало Видавничий Фонд М. Грушевського, основним завданням якого є перевидати важливіші праці історика, а також студії присвячені його діяльності і творчості. Незабаром появиться „Науковий Збірник УІТ" присвячений М. Грушевському за редакцією проф. Л. Винара, а також інші видання.

Прийшли з колядою

Як і в минулих роках, в навечір'я Різдва Христового за старим стилем до Головної Канцелярії прийшли юні колядники — члени Пласту, СУМА та школи українознавства в Джерзі Сіті, Н. Дж. За гарно виконані колядки і побажання Екзекутива їх щедро обдарувала. На фото (зліва): головний секретар Володимир Сохан, Григорій Кушнір, Оленка Галькович, Аня Галущак, Таня Чухта, Роман Шевчук, Аня Чухта, Олесь Галущак, Орест Сірий і головний предсідник д-р Іван Флис.

У польському тижневику появилася стаття І. Кедрина

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У новому польському тижневику, що почав в останньому році виходити в Ню Йорку під назвою „Тиґоднік новойорскі" і про який інформовано вже на сторінках „Свободи", появилася в числі за грудень 1984 року стаття редактора Івана Кедрина під назвою „Чи можливе порозуміння польсько-українське". Стаття прикрашена літоґравюрою Петра Конашевича-Сагайдачного з 1622 року, а на закінчення її є подані інформації про автора, які підкреслюють факт, що він сеньйор українських журналістів, був одиноким представником української преси в Польщі, членом Клюбу парляментарних журналістів у Варшаві, головним редактором „Діла", а відтак в ЗСА довголітній співредактор „Свободи". Згадано також про його наукову працю і ініціювання наукових польсько-українських конференцій.

У статті автор на тлі світових історичних подій, зокрема історії Франції і Німеччини, що після довголітнього ворогування дійшли до згоди і співпраці, стверджує, що таке є можливе також між українцями і поляками, якщо будуть відповідні провідники. Він уважає, що не може існувати незалежна Польща, без незалежної України, як теж незалежна Україна без Польщі та що цей погляд вже знайшов зрозуміння у цілого ряду польських істориків та у широкій українській громаді, хоча ще не в цілості. Він дає за приклад декілька наукових польсько-українських конференцій, що відбулися в останніх роках, зокрема конференцію в Гамилтоні, Онт., яку зорганізував проф. Петро Потічний. Вислід цих конференцій доказує, що для інтелектуального членства обидвох народів питання порозуміння польсько-українського вже не є дискусійною, а політичною аксіомою. Автор відкликається до історичних фактів, а на закінчення стверджує, що так Польща як і Україна сьогодні під одним ярмом і цей стан буде тривати так довго, як довго буде панувати совєтська влада.

Але І. Кедрин є непоправним оптимістом і тому пише, що це, що сьогодні є утопією, завтра може бути дійсністю, а обов'язком поляків та українців є підготовлятися до того завтра.

Глибока і повна фактів та історичних цитат стаття в новому тижневику є незвичайно корисним вкладом в польсько-український діялог. „Тиґоднік новойорскі" у редакційній статті в тому самому числі виразно пояснює, що він є незалежним у своїх поглядах, але протикомуністичним. Стоячи на переконанні, що „навіть коли ми самі не займаємося політикою, то політика займається нами", редакція нового, цікавого журналу заявляє, що буде поміщувати політичні статті. Того доказом є саме поміщення статті ред. І. Кедрина.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ЗАДОВОЛЕНІ ВИСЛІДОМ РОЗМОВ В ЖЕНЕВІ

Бонн, Західня Німеччина. — Лідери західньоевропейських держав, головно держави-члени Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), задоволені вислідом вступних розмов між державним секретарем ЗСА Джорджем Шулцом і міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком в Женеві та погодженістю обидвох сторін відновити переговори про редукцію міжконтинентальної нуклеарної зброї.

В основному у столицях Західньої Европи прийняли висліди дводенних розмов між представниками ЗСА і СССР позитивно, якщо не з радістю і надією на відновлення в майбутньому політики детанту і торговельної виміни з Совєтським Союзом і його сателітами. Більш того, деякі европейські лідери дивувалися, що за три сесії було досягнуто більше, як цього сподівалилися в Европі.

Женевські наради домінували у передаванні новин засобами масової інформації, головно в Західній Німеччині, яка все ще надіється на „велику торгівлю" з країнами Східньої Европи за благословенням Москви. Також інші країни НАТО і генеральний секретар цього оборонного Союзу лорд Керрінгтон вважають, що европейські країни не можуть залишатися тільки спостерігачами у майбутніх переговорах ЗСА з СССР, вони повинні активно брати в них участь. Керрінгтон вважає, що західньоевропейські країни повинні виступати під теперішню пору, як один моноліт, щоб Москві не виглядало, що вона може знову розпочати пропагандивну кампанію скеровану на двоподіл Европи.

Крім того европейці задоволені теперішньою тактикою Адміністрації президента Роналда Реґена — діяти і радитись спільно. Цього разу, як ніколи перед тим, ЗСА вичерпно інформували своїх спільників про можливості і перспективи переговорів і брали до уваги поради союзників. Представники европейських держав НАТО отримали перед і після закінчення розмов докладні інформації від речників американського „тіму".

По дорозі до Вашінґтону Пол Ніці, спеціяльний асистент державного секретаря і голова американської делеґації на раніших переговорах про редукцію нуклеарних ракет далекого і середнього засягу, відвідав Бонн й інформував представників уряду Західньої Німеччини про висліди розмов і можливості відновлення переговорів. Дорадник президента Р. Реґена у справах крайової безпеки Роберт МекФарлейн зустрівся з прем'єр-міністром Великобританії Марґарет Тачер, а інші американські представники поїхали до Італії, Голляндії, Бельгії й інших країн. Також Франція задоволена розмовами в Женеві і багатонадійною перспективою зменшення нуклеарної стратегічної зброї в майбутньому.

О. Мазурик виставляє свої твори в різних країнах Европи

Париж. — Відомий український мистець Омелян Мазурик здобуває щораз більше слави та признання серед чужинецької публіки у різних країнах Західньої Европи.

Літом 1984 року він взяв участь у світовій виставці релігійного мистецтва в Голляндії, де були поруч із картиною О. Мазурика виставлені картини таких світової слави мистців, як Руо, Енсор, Пітер Кеніґ. Виставка відбувалася у музеї модерного мистецтва та притягнула велику кількість критиків і журналістів. Репродукція картини О. Мазурика появилась з відміченням у флямандській та французькомовній пресі, а картину закупила найбільша мистецька колекція у Брюсселі. Організатори виставки захоплені стилем О. Мазурика ікони, запросили мистця влаштувати самостійну виставку його релігійного мистецтва з приводу відвідин Папи Павла Івана II в Голляндії, які пляновані на 1985 рік. Виставка О. Мазурика відбудеться в надморському місті Остенде в травні 1985 року.

Також літом 1984 року О. Мазурик виставляв свої картини в старовинній церкві св. Атаназія у Франції, в місті Ліоні і в Парижі.

Від листопада 1984 року до січня 1985 року відбулася виставка картин О. Мазурика в Гамбурґу, Німеччина, під назвою „Модерні ікони і краєвиди Франції". Виставку підготовили лютерансько-евангельські організації в приміщеннях „Гавз дер Кірхе". Директор галерії, де виставка відбувалася, відкриваючи її, підкреслив, що жителі міста Гамбурґ мають нагоду в рамках відзначування 1000-ліття християнства в Україні пізнати частину сучасної української культури, віддзеркаленої у творах О. Мазурика. Ця виставка, яка включала 36 найновіших картин О. Мазурика, буде повторена в лютому 1985 року в Мюнхені.

Українська громада в ЗСА буде мати нагоду оглядати творчість О. Мазурика весною цього року, коли він відзначуючи 20-річчя своєї мистецької праці приїде із виставкою до Ню Йорку.

Як відомо, О. Мазурик це уродженець Лемківщини, походить із родини народніх мистців, від яких дістав замилування до мистецтва, що його відтак закріпили мандрівки по опущених хуторах і церковцях Лемківщини та студії в Академії Мистецтв, які він закінчив у 1964 році.

„Звільніть Україну" знову освітить Філядельфію

Філядельфія (Я. Т.). — Галина Козак-Левицька, голова Української Ліґи проти Знеславлення, повідомляє, що велика електрична компанія Філядельфія Електрик, яка обслуговує Філядельфію й околиці, передасть у дні 22-го січня своєю електрично - оптичною реклямовою системою гасло „Фрі Юкрейн" (Звільніть Україну).

Це електрично-оптичне влаштування є на модерному хмародері централі Філядельфія Електрик (при 23-му бльоці вулиці Маркет) і опоясує довкола найвищий поверх будівлі.

Увечорі гасла, реклями чи повідомлення, передавані згаданим улаштуванням, можна бачити з усіх сторін хмародера з віддалі кількох миль. Це вже третій рік підряд Філядельфія Електрик безплатно передає згадане гасло.

Було б побажаним, щоб українські громадяни висловили листовно признання за безкорисне передання гасла „Звільніть Україну" на адресу: Mr. Clifford Brenner, Vice-President, Philadelphia Electric Co., P. O. Box 8699, Philadelphia, Pa. 19101.

ЗВЕРНЕННЯ

УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ ДО ВІДДІЛІВ, ОРГАНІЗАЦІЙ-ЧЛЕНІВ УАКРАДИ, ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЧЛЕНІВ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЗСА

Українці Америки!

Екзекутива Української Американської Координаційної Ради приступає до переведення збірки на Український Американський Громадський Фонд, що є єдиним джерелом прибутків нашої Централі в ЗСА.

У зв'язку з цим Екзекутива УАКРади звертається до всіх відділів, організацій-членів УАКРади, індивідуальних членів та української громади в ЗСА із закликом активізувати збіркову кампанію в усіх громадах для підтримки наступних цілей і завдань, що їх намітила Екзекутива УАКРади:

Бюджет СКВУ:

1. Як вам відомо, УАКРада зобов'язалася на IУ Конґресі СКВУ покривати половину українсько-американської вкладки до Фонду СКВУ. Це становить 22½ відсотка річного бюджету СКВУ, тобто 37,500 дол. Як бачите, то є поважне фінансове зобов'язання.

2. Наше пекуче завдання на найближче майбутнє, після успішних спільних акцій у Вашінґтоні у минулих роках є виготовити відповідну інформацію для нашого довкілля про українські справи — в Україні і тут, у вільному світі. Ця ділянка досі дуже занедбана в нашій громаді і присвячення більше уваги цим важливим справам буде тільки позитивним вкладом у розвій нашої громади та не викликуватиме ніяких застережень, які так часто висувається тепер у відношенні до діяльности УАКРади.

3. Незвичайно важливою справою є вироблення методів інформацій про українські проблеми і таких способів обслуги широкої спільноти, які потрібні особливо тепер, коли відчувається нову хвилю дезінформації про українців у чужій пресі та літературі.

4. Конечним є розвивати та плекати зв'язки з іншими впливовими групами, творити банк достовірних відомостей про українців, слідкувати точно за чужомовною пресою, літературою та всіми засобами масової інформації і негайно реаґувати на фальшиві твердження. Саме для того Екзекутива УАКРади задумує видавати інформативні памфлети в англійській мові. Все це вимагає фахової, послідовної праці, яка є дуже коштовна.

5. На внутрішньому відтинку УАКРада хоче далі працювати для збереження української ідентичности, даючи більше уваги шкільництву, молодечим організаціям та розвиткові культурного і мистецького життя.

УАКРада може виконати ці завдання лише при допомозі та співпраці своїх відділів, організацій-членів УАКРади, українсько-американської громади та індивідуального членства, яке, хоч не хоче солідаризуватися з односторонньою настановою теперішнього УККА, повинно однак виконувати свої громадські фінансові повинності для цілей одної української централі — Української Американської Координаційної Ради. Надіємося, що всі наші відділи та члени, як і поодинокі громадяни, допоможуть нам виконати ті всі зобов'язання.

Ми лише подали найважливіші цілі, які ставить собі УАКРада, щоб вказати на їхню важливість і на потребу для цілої нашої спільноти. Ми віримо, що наша українсько-американська громада відгукнеться на наш заклик і допоможе нам розвинути цю працю, яка має на меті виключно добро цілої української справи.

Щиро дякуємо усім нашим дотеперішнім жертводавцям, а рівночасно закликаємо нашу громаду підтримувати наші задуми і включитися у збірку, висилаючи свої членські внески і датки на Український Громадський Фонд. Чеки треба виписувати на Ukrainian American Coordinating Council і висилати їх через місцеві відділи або прямо до Централі УАКРади на адресу: Stuyvesant Station, P.O.Box 1709, New York, N.Y. 10009.

В той спосіб можна висилати також датки на СКВУ, зазначуючи при тому, щоб той даток пересілати до каси СКВУ.

Екзекутива
Української Американської
Координаційної Ради

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕСМЕН БИЛ АЛЕКЗАНДЕР з Арканзо і Джим Ліч з Айова виїхали з численними дорадниками і спеціялістами до Куби для переговорів з Фіделем Кастром в справі поправи та нормалізації відносин між ЗСА і Кубою. Після їх повороту вони зложать відповідні звіти так Адміністрації, як і відповідним комісіям Конґресу.

ВІЛЛІЯМ ДЖ. КЕЙСІ, директор Центральної Розвідчої Аґенції, промовляючи в Ню Йорку, заявив, що совєтська агресивна політика зустрічає спротив в країнах, які є під безпосередньою чи посередньою контролею СССР. „Нині в Афґаністані, Анґолі, Камбоджі, Етіопії і Нікараґуа — згадуючи лише кілька країн — сотки тисяч простолюддя добровільно голоситься до збройних відділів для боротьби проти совєтської армії або режимів піддержуваних Москвою". Він додав, що марксистські режими піддержувані з-зовні є відповідальними за неспокій у світі.

КЛАРЕНС ДІКСОН, 50-літній асистент шефа поліції, був одноголосно назначений шефом поліції міста Маямі, Фльорида, будучи першим неґром на цьому високому й відповідальному становищі. Як відомо, відносини між поліцією і неґрами в Маямі були незвичайно напружені в останніх роках, які довели в 1980 році, до кровавих вуличних розрухів, під час яких 18 осіб було вбито і сотки поранено.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ ПОДАЄ, що не зважаючи на те, що тисячі людей знайшли працю в останніх місяцях 1984 року, безробіття у крайовому маштабі зросло з 7 відсотків до 7,1 відсотка в тому самому часі. Найбільш праць дала автомобільна індустрія. На загал, економічні спеціялісти передбачують дальший розвиток економіки. Між непрацюючими є також військовики. На загал, число працюючих в Америці виносить 108 мільйонів осіб, і тільки в одному 1984 році економіка здобула 3,2 мільйона нових варстатів праці, що становить найкращий здобуток в історії Америки.

ДЖ. ШУЛЦ ЗАКЛИКАЄ ПРОДОВЖУВАТИ ПРОҐРАМУ ДОЗБРОЄННЯ АМЕРИКИ

Вашінґтон. — Державний секретар Джордж Шулц який щойно повернувся з Женеви де він розмовляв з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком, закликав продовжувати коштовну, але успішну в кожному відношенні проґраму дозброєння Америки.

Інформуючи про свої розмови президента Роналда Реґена, членів кабінету, спеціялістів від дозброєння і членів обидвох палат Конґресу, Шулц заявив, що, не зважаючи на успішні вступні переговори в Женеві і погодженість обидвох сторін на відновлення переговорів у справі редукції міжконтинентальної нуклеарної зброї і ракет середнього засягу, ЗСА не повинні припиняти проґрами дозброєння Америки, бо власне ця проґрама допомогла Урядові ЗСА добитися відновлення переговорів, які мали б початися вже в недалекому майбутньому. Він вважає, що запропонована Адміністрацією сума 26 більйонів долярів на досліди над космічною зброєю, що її Президент називає стратегічною оборонною ініціятивою, а дехто „міжпланетною зброєю", хоч такої зброї у понятті військових фахівців ще немає і ледви чи скоро буде.

Розмовляючи з кореспондентами після виступів в Сенаті і Палаті Репрезентантів окремо, державний секретар відмітив, що проґрама дозброєння може тільки допомогти ЗСА і країнам вільного світу досягнути максимальних користей у переговорах з совєтами, які, на думку, Шулца, досягнули в Женеві чого вони хотіли, без жадних практичних концесій з їхньої стотони. Спочатку А. Ґромико за всяку ціну хотів ще добитися припинення дослідів над космічною зброєю ЗСА, але коли його переконали, що такої зброї ще немає і тому про неї не можна розмовляти на цьому форумі, він у другому дні нарад, погодився остаточно на відновлення американсько-совєтських переговорів і на спільний комунікат в цій справі, який був опублікований після закінчення розмов і консультацій Дж. Шулца з президентом Р. Реґеном і А. Ґромика з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Константином Черненком.

Адміністрація Р. Реґена задоволена, що серед американської, майже 50-членної делеґації на женевську конференцію не було поділу думок, хоч у делеґації були люди різних поглядів на справу переговорів і скорочення нуклеарної стратегічної зброї. Це, на думку Адміністрації, допомогло Дж. Шулцові добитися відновлення переговорів, до чого призналися також росіяни.

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР індійського уряду Раджів Ґанді назначив колишнього члена кабінету, 57-річного Ґані Кана Чадґурі, генеральним секретарем урядової Конґресової партії. Р. Ґанді надіється, що Чадґурі, маючи великий досвід у партійній роботі, допоможе йому не тільки розбудувати і зміцнити урядову партію, але притягнути в її ряди більше молодого елементу і жінок, щоб тим зробити її атрактивною для всіх прошарків населення.

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО департаменту ЗСА Ален Ромберґ заявив, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки категорично засуджує в'єтнамські військові акції в Камбоджі у прикордонній полосі між Камбоджею і Таїляндом, які можуть викликати нову війну в Південній Азії. Ромберґ заповів, що ЗСА приспішать допомогу для заприязненого Таїлянду, якщо цього зажадає уряд в Банґкоку. ЗСА підтримали протест Таїлянду проти порушення в'єтнамськими військовими частинами їхнього кордону, яке збільшує напруження між країнами.

БРИТАНСЬКИЙ ПРИНЦ Ендрю, який під час воєнного конфлікту між Великобританією і Арґентиною за Фальклендські острови служив пілотом в одній британській частині, прибуде незабаром знову надалековисунену британську територію в Південному атлантику і служитиме там принаймні п'ять місяців на розвідчому кораблі. Ці інформації подав до відома речник міністерства оборони Великобританії.

ФІЛІППІНСЬКИЙ УРЯД затурбований збільшеною активністю опозиції і контрольованого комуністами підпілля. Міністер оборони Хуан Понсе Енріле заявив кореспондентам, що комуністичні підпільники, до яких пристають усі інші противники теперішнього уряду президента Фердінанда Маркоса, становлять поважну загрозу для існуючої державної системи і уряд мусить зробити все, що буде в його силах, щоб запобігти громадянській війні у Філіппінах. Комуністи хваляться, що в їхньому розпорядженні є вже понад 10,000 добре озброєних партизанів і їхнє число буде збільшуватися в майбутньому.

УРЯД ЕТІОПІЇ ПИЙНЯВ із задоволення пропозицію Ізраїля про доставу більшої кількости харчів, ліків і одягу для вмираючого з голоду етіопського населення. Речник ізраїльського уряду Дан Арнон заявив кореспондентам, що рішення Ізраїля допомогти Етіопії не пов'язане зі старанням уряду в Єрусалимі видістати з Етіопії усіх жидів і переселити їх до сусідніх країн, спасаючи багато тисяч своїх однородців від страшної голодової смерти. Корабель з 220 тоннами харчів і медикаментів покине ізраїльську пристань 27-го січня і прибуде до етіопського порту Ассаб. В політичних колах ходять поголоски, що прем'єр-міністер Шімон Перез веде таємні переговори з Етіопією, щоб вона дозволила охочим жидам покинути цю країну.

В СЕРЕДУ, 9-ГО СІЧНЯ ц.р., ізраїльські джетові літаки бомбили на протязі двох годин укріплення палестинських партизанів в контрольованій сирійцями долині Бекаа. Головне командування ізраїльської армії потвердило ці інформації кажучи, що такі акції були конечними, як стало відомо, що палестинці готуються до терористичних акцій проти ізраїльських інсталяцій в Ізраїлі і за кордоном. Як треба було сподіватися, Сирія гостро запротестувала проти цієї акції і погрожує відплатою.

ПОНАД 20 СТАРШИХ осіб загинуло в пожежі, яка майже цілком знищила старечий притулок у північній частині Франції. Причиною цієї катастрофи була гостра зима в Европі й посилене оґрівання приміщень. Вогонь захопив пенсіонерів під час сну і тому 24 особи згоріли цілком до невпізнання, 40 осіб були поранені, а решта з усіх 198 мешканців врятувались з допомогою пожежників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" — P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шулц — Ґромико

Коли один із потентатів Кремля Міхаїл Ґорбачов, узалежнював успіх відновлених американсько-совєтських переговорів про припинення переговорів у зброєнні від відмови Америки від пляну „війни у космосі" президент Реґен заявив: „Він не знає, про що говорить". Совєтська вимога, щоби „здемілітаризувати" космічний простір — це була тільки одна з пречисленних колод на шляху до американсько-совєтського порозуміння. І тому сам президент Реґен та інші речники Білого Дому перестерігали публічну опінію в Америці і цілому світі перед надіями, що відновлені переговори між ЗСА і СССР — конкретно конференція у Женеві державного секретаря Джорджа Шулца з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком стане переломовою подією у східньозахідніх відносинах.

Ця Женевська конференція, переведена в днях 7-8-го січня 1985 року, насправді була, як правильно її окреслив журнал „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт", тільки „започаткуванням відлиги", але не поворотом до детанту з 1970-их років. Проте обидві сторони дбайливо приготовлялися до цієї конференції, даючи цим доказ, що таки прив'язують до неї чималу вагу. Державний секретар Джордж Шулц прилетів до Женеви в товаристві сімох дорадників, фахівців цілої проблеми перегонів у зброєнні та окремих родів зброї. Ґромико мав чотирьох таких дорадників-фахівців. Коментатори особливо звертали увагу на присутність в американській делеґації Роберта МекФарлейна, дорадника Президента у справах крайової безпеки: це вперше за всі дотеперішні американсько-совєтські наради присутнім був член американського Уряду, що його ділянкою є безпека країни. Цим, — читали ми, — Реґен хотів підкреслити, що Америка має право, а то й обов'язок вживати всі можливі засоби для свого забезпечення перед совєтською аґресією.

Із короткої заяви державного секретаря Шулца після закінчення дводенних, багатогодинних нарад з Ґромиком, виходить потвердження прогнози, що найбільшим успіхом цієї зустрічі у Женеві буде згода на ведення дальших розмов про редукцію різних родів зброї.

Протягом цих двох днів обидві сторони у Женеві зберігали повну мовчанку, — хід нарад і, їхня тематика були строго засекречені. Часописні та радіо-телевізійні журналісти-коментатори, які прилетіли туди з Вашінґтону, Москви й інших столиць у широкому світі, робили висновки на підставі таких зовнішніх познак, як, наприклад, усміхнене обличчя похмурого Ґромика.

Немає сумніву, що обидві сторони, ЗСА і СССР, всі союзники Америки і залежний від Москви сателітський міжнародний табір, бажають собі, щоби припинилися перегони у зброєнні між двома суперпотугами і щоб поступово редукувати різні роди зброї, включно з атомовими. І тому Захід прийняв із задоволенням рішення кремлівських володарів відновити переговори з Америкою, зірвані у протесті проти розташування у кількох країнах Західньої Европи, частини американських ракет типу Першінґ. Тепер не було вже мови про відкликування з Европи тих ракет, що раніше Москва ставила за передумову відновлення переговорів. Москва програла гру, наставлену на залякування Заходу і шантажування її. Вона програла гру, наставлену на прихід в Америці до влади „мягшого" супроти неї демократичного президента. Совєтські володарі завжди хворіли параноєю — патологічним страхом, що „імперіялісти" нападуть на „країну рад". Гостра економічна криза в СССР, конечність імпортування з Америки й інших країн (Австралія і Канада) збіжжя, страх перед могутнім американським промисловим потенціялом і, страх, щоб не прийшлося видавати дальші величезні гроші на зброю насправжня ізоляція від світу, в якій опинився СССР — все це продиктувало Москві різко змінити тактику й заговорити примирливим тоном.

Женевська конференція не стала переломовою подією, але „започаткувала відлигу" за дефініцією згаданого вище американського журналу. Президент Реґен перевів першу у своїй другій каденції пресову конференцію зараз після того, як до Вашінґтону вернувся із Женеви Шулц із рештою делеґації. Очевидно Женевська конференція буде центральною темою виступу Реґена знову перед кількома сотнями журналістів. Факт, що ця конференція відбулася ще перед інавґурацією Реґена і перед проголошенням ним документу про „Стан Унії" — свідчить, що хоч яким малим успіхом увінчалася Женевська конференція Шулца й Ґромика — це все ж успіх американської дипломатії і дальше піднесення престижу ЗСА у світі.

О.Т.

А ВСЕ Ж ТАКИ СКВУ НА ЗАВАДІ МОСКВІ

II.

„Політична й наукова актуальність збірника зумовлюється наближенням 1000-ліття з часу прийняття християнства Давньоруською державою — дати, яку буржуазно-клерикальні історики всіляко намагаються використати у своїх підступних цілях", — пишуть рецензенти М.Д. Березовчук і В.В. Крижанівська у дев'ятому числі „Київського Історичного Журналу". „Значна увага в збірнику, — пишуть ці ж 'рецензенти', — приділяється розкриттю реакційної ролі уніяцтва в Україні, боротьбі українського народу проти унії". Не варто, очевидно, згадувати способів і „арґументації" совєтських пропаґандистів у „розкритті реакційної ролі уніятів", бо вони відомі українцям на батьківщині і в діяспорі. Варта тільки підкреслити, що подібні збірники, статті та інший матеріял появляються часто у згаданому журналі. Мало того, компартія дорікає письменникам і публіцистам, що вони замало приділяють увагу у своїх писаннях атеїстичній пропаґанді, а республіки сиґналізують до кремлівського центру про зростання віруючих серед населення СССР.

Третьою і останньою справою, яку ми, до речі, поставили у заголовку цієї статті, є справа СКВУ, тобто існування і діяльности Світового Конґресу Вільних Українців, який стоїть на заваді Москві і своїм таки ґавляйтерам в Україні. Атака Москви на СКВУ розпочалася тоді, коли здається на другому Конґресі була прийнята постанова про деколонізацію московської імперії і уповноважено Секретаріят СКВУ працювати послідовно в цьому напрямі серед вільних народів світу. Це ще один доказ, що СКВУ може виконати велику справу, якщо Президія Секретаріяту зуміє вдержати сконсолідованою українську спільноту на поселеннях, на яку вона спирається у своїх працях.

Не зважаючи на віддаль, час і простір, вплив українських поселень на життя Краю дуже великий і різносторонній, не говорячи про вплив на окупанта, який попадає у шал при кожній, добре переведеній українській антиімперській і антикомуністичній акції. Діяспора є також свого роду свідком діялогу окупанта з його жертвою. Цим свідком у світовому значенні є, в першу чергу, СКВУ. Свого часу В. Липинський, розглядаючи у своїх „Листах" поразку українських визвольних змагань, писав: „Україна стала світовою проблемою лише завдяки боротьбі людей, які своїми ділами довели, що хочуть жити і творити у своїй національній хаті, а не хочуть веґетувати чи жити, як механізм, в чужій системі". Липинський, очевидно, думав про людей боротьби, про українців на батьківщині і маленьку вітку українського народу на поселеннях.

Доказом вартости і потрібности існування й дії СКВУ є знову ж таки численні статті в окупаційній пресі. Останньо така стаття-памфлет пера львівського проф. Володимира Здоровеги, появилася у журналі „Жовтень" за листопад 1984 року. І хоч автор назвав свою статтю „Війна спорохнявілих пеньків", з її змісту так і пробивається турбота про розгортання акцій на зовнішньому відтинку і намагання зміцнити внутрі українську ударну силу. У Києві, як відомо з писань з-перед IУ СКВУ, надіялись на повне розпорошення, на розбиття єдиної громадської надбудови, на поглиблення сварок. Так, однак, не сталося.

Неважливо, що написав на замовлення КҐБ Здоровега. Можливо він претендує на місце каґебістського писаки Тараса Мигаля. Важливим натомість, є його тематика. Він пише: „Всі знаки на землі на небі говорили про те, що чергове, уже четверте, збіговисько сквуілянтів розвалиться ще до початку нарад. Виглядало, що на нього злізуться націоналістичні гієни з різних континентів, будуть собі кілька днів перегризати взаємно горла, перегризуться і... розлізуться по своїх конурах". Якщо ще до цього обридливого потоку слів додати „криниці", „пута", підсичування взаємних обвинувачень про „братовбивства", знеславлення УПА і людей пов'язаних з цим періодом боротьби, М. Кухтяка тощо, то робиться млісно від цієї, вибачте за слово писанини, головною ціллю якої є створити кризу навколо СКВУ і „відбитися" від закидів тотальної русифікації, що її таки переводять систематично окупанти в Україні.

Значить, здоровий глузд вимагав би від нас сконсолідувати наші сили на кожному відтинку, зміцнити національну спільноту у розсіянні, знаходити такі структуральні форми, які забезпечили б її національно-культурний і політичний ріст, щоб тим самим унеможливити підривну роботу зізовні і зсередини.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про один самосуд і його наслідки

Здається, що самосуд населення над злочинцями є такий старий, як людське життя, а вже напевно старший, як кожне судівництво і всі державні закони. У XX сторіччі, однак, здавалося б, що закони і права людини так хоронені у вільних країнах світу, що немає потреби братися за такий примітивний спосіб самооборони.

Аж ось тепер на порозі 1985 року один-одинокий випадок самосуду в Ню Йорку викликав такий розголос, що про нього говорять і пишуть у цілій пресі вже від тижнів, а прізвище Ґеца на устах широкої публіки.

Винен він чи не-винен, що взяв у свої руки покарання молодих злочинців з міської підземки? Від 22-го грудня, коли Б. Ґец вистрілив до чотирьох молодих муринів, які старалися його ограбувати у підземці, ідуть дискусії та палкі виміни поглядів про його вчинок.

Більшість з опіній прихильна для виконання самосуду. Цікаве, що серед оборонців його вчинку є багато так муринів, як і пуерторіканців, хоча саме з тих двох груп, звичайно, найбільше злочинців, що нападають на невинних людей на вулицях Ню Йорку та його підземеллях. Знаємо, що такі напади трапляються кожного дня і кожної ночі, але лише дуже мала частина напасників попадає у в'язницю, отримуючи — строгий присуд. Тож нема що дивуватися, що населення глибоко оґірчене таким безправ'ям привітало спробу самосуду прихильно, з повною симпатією для цього, що відважився на такий крок.

Але все ж є і голоси переляку безпомічних громадян, які бояться, що такі самосуди можуть допровадити до справжньої анархії.

Як відомо з повідомлень, Бернард Ґец після кількох днів сам зголосився на поліцію і просидів кілька днів у в'язниці, аж доки не склав відповідної кавції, за якою його випустили. Зворушливе було, однак, бачити як в різних місцях люди самочинно збирали гроші, щоб його „викупити" з в'язниці але він катеґорично від цих грошей відмовився. Збірку розпочала група т. зв. „анґелів хоронителів" під проводом молодого Куртіса Сліви, що здобув собі славу і популярність, а рівночасно також викликує різницю поглядів на свою працю, як провідник молодих людей, що взялися самочинно до охорони населення у підземній залізниці Ню Йорку.

Сьогодні ще невідомо, як розвинеться справа самосуду, що його виконав Б. Ґец, спокійний і доброзичливий мешканець Ню Йорку, якому просто „ввірвався терпець". Одне, однак, певне, що його вчинок потряс нами всіми, що живемо чи працюємо у тому великому Ню Йорку, де з кожного закутка вулиць і підземних ходів щоденно чигає небезпека нападу, рабунку, побиття чи смерти. Всі ми якось живемо і стараємося не думати, що може нас зустріти — так як жив 22-го грудня Б. Ґец, — але що нам прийдеться робити, коли ми станемо, як він віч-у-віч з напасниками?

Пригадується, як давнішими роками уже покійний наш письменник і журналіст Михайло Островерха в усіх листах до нас замість подавати, як це є у звичаї, місто у якому він жив і дату, він писав: „Джунґля Ню Йорку".

Може це правда, але якщо живемо у джунґлі, то чи і там не існують закони, де кожний має право боронити себе, як лише може?

О—КА

ЗНАМЕННЕ ПРИЗНАННЯ ІВАНА ПАВЛА II ПРО „СПРАВЕДЛИВУ СПРАВУ" КАРДИНАЛА

Під таким заголовком відомий італійський ватиканолог і журналіст Ораціо Петросілльо помістив свою статтю в римському щоденнику „Іль Темпо" з 7-го грудня 1984 року. Друкуємо її в цілості в українському перекладі, що був поміщений у „Вістях з Ватикану" за грудень 1984 року. — Ред.

„Знаменне признання Івана Павла II про 'Справедливу Справу' Кардинала. Українська Церква в періоді по смерті Сліпого прямує до патріярхату, не зважаючи на Москву. Досі Апостольський Престіл протиставився визнанню, висуваючи юридичні мотиви, а в дійсності раціі політичні.

'Кардинал Сліпий боровся за справедливу справу, але під цю пору не можемо...' Це знаменне признання висловив Папа, перед деякими українськими церковними достойниками, минулого 8-го вересня, після того як склав поклін Главі Української Католицької Церкви, зі значучим жестом — поцілунком в чоло і в руку Кардинала, що помер у віці 92 років.

Справа, яку Іван Павло II, хоч в приватній формі, назвав „справедливою" відноситься до визнання гідности патріярхату для Української Католицької Церкви. За цю справу Кардинал Йосиф Сліпий боровся надаремно двадцять один років в часі свого гіркого римського заслання. Власне він, що у вірності Папі і Апостольському Престолові приймив був повільне мучеництво совєтських таборів і тортур, не вагався для справи патріярхату твердо настоювати перед Павлом УІ і прийняти титул Патріярха, не зважаючи на заборону зі сторони Апостольського Престолу. До Папи Монтіні, який, степенуючи відмови, твердив, що 'в сучасній ситуації Римський Престіл не бачить можливости погодитися на патріярхальний титул', сідоглавий Кардинал відповів, хоч із 'синівською смиренністю': 'Якщо не проголосите Ви, Святосте, це зробить Ваш наслідник. Бо поки живемо ми і наша Українська Церква, не зречемося патріярхату'.

Чому Апостольський Престіл противиться цьому визнанню? Офіційно — з мотивів юридичних, правничих; по суті — з рацій характеру політичного й екуменічного. В дійсності створення патріярхату східнього обряду дає нашій Церкві повну юридично-еклезіяльну персональність; її Синод (збір єпископів патріярхату) вибирає нових владик (на яких назначення Папа дасть згоду) і рішає, зі широкою автономією, для добра внутрішніх проблем цієї Церкви.

Визнаючи патріярхат для українців католиків, Апостольський Престіл розгнуздав би нагальні протести, а може й відплати зі сторони Совєтського Союзу на політичному відтинку, а від московського патріярхату на полі екуменічному. Для обох (противників) патріярхат розпалив би неспокійний український націоналізм, привернув би великого духа для приблизно чотирьох мільйонів католиків, які заразили б духовно численних православних українців, які не приймають важкої дії русифікації в СССР і вважають себе зрадженими сервілізмом московського патріярхату у відношенні до совєтського режиму. Доказом на те є факт, що його подав нам Владика Любачівський — наслідник Сліпого — що до ленінградської Академії більше не приймають українських кандидатів, бо вважається їх 'заражених уніятизмом', тобто зі симпатіями до католиків.

Треба пригадати, що на наказ Сталіна, не лише Українська Католицька Церква була позбавлена проводу 11-го квітня 1945 року арештом Сліпого і всіх єпископів, але при півзлочинности московського патріярха Алексея цю Церкву 'зліквідовано' по інсценізації псевдособору у Львові, і вона злилась з тією православною і від того часу стала 'законно неіснуючою'. Православний московський патріярхат вважає, що з Римом можна вести 'екуменічний діялог', залишаючи цілковито на боці право українців католиків на існування, що, однак, є в намірах Івана Павла II боронити — і він це виразно написав до патріярха Пімена.

У своєму 'Завіщанні' Сліпий гостро атакує 'політичну лінію', по якій ішов Святий Престіл в сімдесятих роках 'під впливом і властю урядовців Римської Курії'. Кардинал говорить виразно про 'контакти' між Апостольським Римським Престолом і московським патріярхатом виявлених „з документів, що мають характер — пише Кардинал — присуду смерти для нашої Української Церкви.

Це не значить, що Сліпий є противний екуменічному діялогові з православними. Не багато осіб знає, що він мав у Ватикані розмову з ленінградським митрополитом Нікодимом (друга особа по московськім патріярхові), день перед його смертю, від інфаркту серця, перед Папою Лючіяні, і ця розмова скінчилася обіймами. (Насправді було так: В четвер, 24-го серпня 1978 року, під час Божественної Літургії в базиліці св. Петра, яку служив Кардинал Жан Війо в сослуженні всіх кардиналів, що з'їхалися на конклав, щоб обрати наслідника Павла УІ — Папу Лючіяні, був присутнім св. п. Патріярх Йосиф і ленінградський митрополит Нікодим від московського патріярхату. По закінченні церемонії Нікодим сам несподівано підійшов до Блаженнішого і, на здивування всім, його обіймив. Сталося це на очах найвищих цер-

(Закінчення на стор. 4)

ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ Південної Африки не дозволили сенаторові Едвардові Кеннеді, який перебуває на відвідинах в тій країні, зустрінутись у в'язниці з Нельсоном Манделею, який вважає себе чорним націоналістом і борцем за рівні права для чорного населення. Чорні вважають його своїм лідером. Кеннеді натомість зустрівся з дружиною ув'язненого революціонера, Вінні і розмовляв з нею одну годину. Міністерство справедливости Південної Африки заявило, що відвідини сен. Е. Кеннеді можуть поглибити кризу між білим і чорним населенням тим більше, що він односторонньо розглядає проблему в Південній Африці.

ФЕДЕРАЛЬНІ ВЛАСТІ повідомили, що американський військовий суд засудив морського вояка Роберта Кордрія на 12 років тюрми за намагання продати американські нуклеарні, біологічні і хемічні тайні пляни совєтам та їх союзникам. Суд доказав, що Кордрій вдержував контакти з совєтськими, чеськими і східньо-німецькими відвідувачами до Америки. Суд відбувся в Кемп ЛеЖен, Північна Каролайна, при закритих дверях.

В СИРАКЮЗАХ, Н. Й., відбувається тепер судова розправа проти студента з Лонг Айленду, який відмовився зголоситися до війська, так як це вимагає закон введений у 1980 році. Це є перший випадок в стейті Ню Йорк, де судять за порушення того закону. Студент, Енді Меґер, заявив, що буде боронити себе сам і не потребує адвоката.

У 40-РІЧЧЯ СМЕРТИ СЛУГИ БОЖОГО АНДРЕЯ

(Слово Владики Роберта М. Москаля в церкві св. Юра в Ню Йорку в неділю, 9-го грудня 1984 року).

„Нема Учителя! Заснув навіки,
Мов камінь канув в вічности глибінь...

але:

„Горять в серцях, мов викуті у скелі,
Його завіту батьківські слова".

(Р. Завадович: „Великий Заповіт")

Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький залишив нам у спадщині великий заповіт, як дороговказ на майбутнє нашої Церкви і Народу. Його заповіт — це євангельські слова Христа Пастиря і Учителя „Я — добрий пастир. Добрий пастир життя своє за овець покладе" (Ів. 10,11). Цю програму Вічного Архиєрея і Пастиря-Христа Слуга Божий Митрополит Андрей, як пастир і провідник УКЦеркви і батько нашого народу протягом майже півстоліття своєї велетенської праці втілив у своїй невтомній діяльності Архипастиря і Учителя і передав її словами пристосованими потребам і обставинам нашої Церкви: „Церкву нашу і святий наш обряд я полюбив цілим серцем і справі Божій посвятив я ціле життя... Не знаю іншої Любови, не знаю іншої цілі, не знаю іншої праці, не знаю іншого свого добра, як лиш хвалу Бога на небі, а на землі ваше добро" — писав він у своєму першому посланні до своїх вірних. І цій програмі він залишився вірним і послідовним виконавцем упродовж цілого свого життя. Це рівно ж добре схоплено у короткій молитві, що її відмовляємо за його прославу: „Господе Ісусе Христе... зволь прославити Твого вірного Слугу Андрея Шептицького, який упродовж свого праведного життя був добрим пастирем свого стада і великим подвижником Церковної Єдности..."

Присвятимо кілька хвилин застанови над цими двома великими ідеалами Слуги Божого Митрополита Андрея — над його великою дбайливістю про добро і долю своєї Церкви і народу, та над його величавою візією єдности Вселенської Церкви, а в рамках цієї єдности — єдність нашої Церкви.

В днях ювілейних святкувань 40-ліття єпископської хіротонії Митрополита Андрея, що їх наша Церква в Галичині відзначала 1939 року, названо Митрополита Андрея „одною з найбільших індивідуальностей, що їх знає наша історія". Сума поглядів, концепцій і перспектив для нашої УКЦеркви, що їх виплекав протягом довгих років мудрої праці Митрополит Андрей, які, зрештою, підсумовують всю візію його апостоляту, — ця сума концепцій така багата і многогранна, що її не втиснути в рамки короткого слова-проповіді. Чистота обряду, суть Унії, ставлення до православного Сходу, індивідуальність (ідентичність) нашої УКЦеркви, її оновлення у всіх структурах її християнського життя, злиття її перспектив із перспективами народу в його історичній мандрівці — це лише одна частина тих численних складників, які виявляють нам велич духа Слуги Божого Андрея. Бо, зокрема, коли ідеться про поняття вселенськости Церкви, а в рамках цієї вселенськости про знайдення місця для індивідуальности, тобто для помісности кожної окремої Східньої Церкви чи обряду, тоді часто плутаються поняття, і вселенськість утотожнюється з якимось однообразним універсалізмом; християнський патріотизм — любов до свого народу і батьківщини — замінюється безіменним філантропізмом; канонічний правопорядок — питомий кожній помісній Східній Церкві, накривається односторонньо канонічною концепцією латинської Церкви.

Слуга Божий Митрополит Андрей, вглиблюючись довгі роки в проблему єдности Христової Церкви, виробив собі в цих проблемах дуже ясні напрямні: „Ціль Христа — з'єднати все людство у своїй Церкві" („Щоб усі були одно" — Ів. 17, 21): а в проблемі єдности Вселенської Церкви у Митрополита Андрея все була присутня проблема єдности нашої Церкви. Він працює рівночасно для єдности Вселенської Церкви, бо „ніякий народ на світі не терпів стільки від нещасного роз'єднання Церков, що український народ" — писав Митрополит Андрей.

Що було справжньою спонукою для Митрополита Андрея орієнтувати свої зусилля в оновленні нашої УКЦеркви в перспективі екуменізму, який мав набути нечуваної актуальности під час і, зокрема, після Вселенського Собору Ватиканського II? У хвилину, коли молодий Владика Андрей переходив із Станиславова на митрополичий престол Львова (1900), наша УКЦерква (звана тоді українською „Греко-католицькою" Церквою) представляла не власне своє обличчя: віддалена від Сходу, як тільки могла, відпекувалася від усіх східніх традицій, переймаючи від латинської Церкви і обрядово і дисциплінарно все, що наближувало її до латинського Заходу, з фальшивими переконанням, що тільки те, що латинське, може бути правдиво католицьке. Наша Церква втратила була свідомість і розуміння свого історичного післанництва — бути живим пропаґатором церковної унії на Сході. Митрополит Андрей пробудив духовенство і народ до нової праці на церковно-національному полі. Своєю апостольською ревністю, розумною діяльністю, широкими задумами посунув обрії нашої Церкви поза межі Галичини. Великий був його вклад в розбудову нашої Церкви: створення нових єпископств поза межами Галичини, на еміґрації, оновлення старих монаших чинів, заснування нових, канонічні візитації в краю і на поселеннях, створення наукових богословських осередків для піднесення освіти духовенства, створення місій з підготованими на це проповідниками для піднесення релігійно-морального рівня в народі. Він вивів нашу Церкву на широку світову арену, втілюючи в ній конкретно унійну ідею. Митрополит Андрей створив нову добу в історії нашої Церкви: дав на ділі синтезу Сходу і Заходу. А своєму духовенству намагався дати правильне розуміння власної Церкви та її завдань. З Митрополитом Шептицьким почався ренесанс нашої справжньої церковно-релігійної думки: суть унії — єдність у вірі й любові, а не в обряді. Східня Церква, а в тім і наша Церква, має берегти всю свою літургічно-обрядову й дисциплінарну структуру ненарушеною, тобто східнє церковне право, оскільки воно

(Закінчення на стор. 4)

СОЮЗОВЦІ! ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ 31-ої КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ УЖЕ РОЗПОЧАЛАСЯ. ЇЇ МЕТА — ПРИДБАТИ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ 10 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ. ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Караються, мучаться, але не каються

„Якщо я був би останнім українцем на світі, я і тоді боровся б за Україну".

Л. Лук'яненко

Борець за права людини

Вячеслав Чорновіл народився 24-го грудня 1937 року в Ярках, Звенигородського повіту, на Черкащині. Одружений з Атеною Пашко. Має сина Тараса.

Вячеслав Чорновіл

У 1955 році закінчив Вільхівську середню школу зі золотою медалею, а в 1960 році—факультет журналістики Київського університету. Працював у редакції часопису „Київський Комсомолець". Був редактором газети „Молода Ґвардія" і редактором передач для молоді на Львівській студії телебачення. Дописував до періодичної преси та був автором рецензії „Шукаючи змісту" і рецензій на твори Б. Грінченка. Виконував обов'язки секретаря комсомольської організації. Був членом райкому і міському комсомолу та учасником ударного комсомольського будівництва.

В 1964 році блискуче склав кандидатський мінімум і вступив до аспірантури Київського підінституту. В 1965 р. на зборах у кінотеатрі „Україна" в Києві став на захист ув'язнених українських інтеліґентів і написав відкритого листа до ЦК комсомолу і ЦК комуністичної партії України.

В ньому В. Чорновіл писав: „Мене, як багатьох інших, глибоко стурбували обшуки, затримання та арешти серед української інтеліґенції в ряді міст республіки. З деякими із заарештованих я знайомий особисто і глибоко переконаний, що жодної вини перед своїм народом і перед законом вони не мають. Тим то 4-го вересня в кінотеатрі я підтримав заклик Івана Дзюби, протестуючи проти арештів і обшуків".

По цьому листі вже не припинилися переслідування. Роблено постійні обшуки. Покликаний на свідка у політичному процесі у Львові в 1966 році Вячеслав Чорновіл відмовився свідчити, кажучи: „Оскільки суд закритий, отже незаконний, відмовляюся на такому суді давати будь-які свідчення". За відмову свідчити був два рази арештований і звільнений зі журналістської праці.

Перший раз дали йому символічний вирок—3 місяці виправних робіт без позбавлення волі. Думали, що отямиться і піде з тими, які б'ють. Натомість молодий журналіст написав серію документальних нарисів про долю підсудних. Всі ці матеріяли Чорновіл переслав до прокуратури, Верховного суду й КҐБ, але жадна з цих інституцій не дала відповіді.

Тоді, в 1966 році, почала розходитися по всій Україні у відписах збірка його нарисів п. н. „Лихо з розуму", яка започаткувала самвидавну літературу.

Як кореспондент київського радія, В. Чорновіл був на процесах усіх українських культурних діячів у Львові та Києві. У Львові гостро виступав проти варварського нищення стрілецьких могил совєтським урядом. В часі поїздок зібрав багатий документальний матеріял і написав листа до першого секретаря ЦК комуністичної партії УССР Петра Шелеста про судові зловживання. Цей лист кружляв у копіях по Україні, нелеґально продістався за кордон і в 1967 році надрукував його „Новий Шлях". Через те В. Чорновіл дістав розголос у вільному українському світі. Одночасно „Українське Слово" у Парижі видало книгу Чорновола п. н. „Лихо з розуму" про життя 20 українських політичних в'язнів, переважно в таборах „суворого режиму" у Мордовії. Цією книгою зацікавилися найбільші часописи світу, а поважне американське видавництво надрукувало її великим накладом англійською мовою і таким чином розкрило перед світом московський ґеноцид в Україні.

За те у 1967 році у Львові засудили його на 3 роки ув'язнення, бо „поширював наклепницькі вигадки, що порочать радянський суспільний лад". В останньому слові Чорновіл сказав: „Я вважаю, що суд наді мною—далеко не рядовий суд, а навіть якоюсь мірою етапний. Бо тут судять не тільки мене як особу, тут судять думку... Цей суд може мати гучний резонанс ще й тому, що не пригадую випадку за останні роки, щоб людину так відверто судили за переконання". Цей суд став дійсно дуже голосним. Українське громадянство оцінило присуд на 3 роки, як наочне беззаконня, як поворот до сталінізму. На захист Чорновола виступили преставники української літератури, художники, письменники, студенти, робітники... Швидко став відомий лист до Брежнєва, Косиґіна і Підгорного з 139 підписами, що з них кілька імен були широко відомі. В листі писалося, що судові матеріяли розкри-

(Закінчення на стор. 4)

Пляни переходять у діло

Голова Комітету українського стейтового дня Доналд Горбатий (посередині) передає чек Христині Калюк; стоїть (справа) Владика Василь Лостен

Місячні сходини членів Комітету українська молодь Христові відбулися 17-го жовтня 1984 року, у Семінарії св. Василія. Голова Комітету Христина Калюк і Сестра Доротея Міхалко, як дієцезіяльний координатор молоді, провадили нарадами.

Іван Михальчик, реєстраційний референт, подав прелімінарний плян, який після докладнішого опрацювання буде розісланний у формі брошурки всім членам Конвенції зараз по Різдвяних Святах.

Йосиф Шупа зреферував видання книжки з нагоди Конвенції, в якій будуть поміщені імена всіх жертводавців, включно із пожертвованою сумою грошей, що Комітет прийняв одноголосно.

Ігор Міндзяк і Іван Цюрпіта, господарські референти, подали плян занять в часі Конвенції, починаючи від п'ятниці, 28-го червня 1985 року, в тому і похід із Марріот готелю до Семінарії св. Василія, як рівно ж продискутовано бенкет і забаву, що відбудуться в суботу 29-го червня 1985 року.

Дарія Духновська, референтка зовнішніх зв'язків, подала зміст і форму плякатів—афіш, що будуть розіслані до українських католицьких парохій в Америці, Канаді і закордоном.

В п'ятницю, 19-го жовтня конвенційний Комітет УМ-Х одержав дар в сумі 500 дол. від Комітету українського стейтового дня, який конвенційний Комітет УМ-Х приняв з великою подякою в надії, що такий жест побудить всі інші наші організації, і вони допоможуть нам успішно провести Конвенції.

Дарія Духновська

Св. п. Е. Дячун-Онуферко

30-го жовтня 1984 року похоронне заведення Парк Меморіял у вечірніх годинах виповнилось родиною, приятелями, знайомими. Перед труною св. п. Емілії Дячун-Онуферко стали три священики, щоб Панахидою започаткувати похоронні відправи. Отець крилошанин Василь Чопей започаткував „Благословен Бог Наш..." Хор „Каштани" під батутою Михайла Свистуна своїм прегарним співом звеличав ті жалобні відправи. Сослужителями жалобних відправ були о. декан Ярослав Федуник і о. Мирон Мартинків. Отець Я. Федуник, близький приятель родини панства Онуферків, виголосив глибоке змістовне прощальне слово, побудоване на вченні Христовому, та подав життєвий шлях бл. п. Мілі Онуферко. Останнім цілуванням та грімким і могутнім „Вічная пам'ять" закінчено того вечора похоронні відправи.

Наступного дня кузени, внуки та приятелі Покійної внесли труну із тлінними останками бл. п. Емілії до катедри св. Йосафата, де о. крилошанин В. Чопей із сослужителями о. дек. Яр. Федуником і парохом катедрального храму о. Василем Гупалом відправили співану Службу Божу і Панахиду, до якої дякували п. Іваник і п. Свистун. Прощальне слово виголосив о. Василь Чопей, представивши Покійну як взірцеву дружину, маму, парафіянку та громадянку й подав присутнім до відома, що на бажання Покійної тризни не буде, а замість цього родина склала більшу суму грошей на Українську Католицьку Семінарію в Оттаві. Велика валка авт, а з нею багато приятелів та знайомих відїхали на український цвинтар св. Михаїла, де надгробні відправи відслужили та опечатали гріб о о. Я. Федуник, В. Гупало і М. Мартинків. Востаннє понісся спів „Вічная пам'ять".

Емілія Онуферко, дочка Данила Дячуна і Юстини з дому Кальба, народилася 30-го січня 1909 року в Стеґниківцях, Збаражського повіту в Галичині, а упокоїлася 27-го жовтня 1984 року в Едмонтоні, Альберта, в Канаді. В дитинстві її батьки перенеслися до Гаїв Великих біля Тернополя, де набули більшу земельну посілість і з тією місцевістю в більшості були зв'язані дальші роки Емілії Дячун.

Перший раз запам'ятав я її, як ходила до початкових кляс гімназії в Бережанах та замешкала в нашому домі. Це дівчур з золотистими кучерями, життєрадісний як дітвак із сонцем у кишені для якого не існують жадні перешкоди чи невдачі, для якого „море по коліна", як у нас казали. Вищі кляси закінчила у Тернополі. Вийшла замуж 1928 року за Василя Онуферка, громадського і кооперативного трудівника. Пан Біг нагородив їхнє прикладне супружжя донею Тамарою та сином, Борисом. Приїжджали вони декілька разів до нас з відвидинами. З життєрадісного дівчура стала прикладною вірною дружиною та люблячою дбайливою матір'ю своїм дітям.

Прихід „освободителів" застав їх у Тернополі, де мали вони свою посілість. Того ж таки 1939 року заарештували її мужа, запроторили його в табори на заслання, де він і загинув. Міля не заломилася. Вона завзято йшла своїй долі та життю назустріч. Почала працювати в шпиталі як медична сестра, залишивши дітей своїх під опікою бабуні.

З приходом німців ще важче доводилося пробиватися їй крізь життя. Дочку Тамару вислала на науку до Ярослава до сестри свого мужа, а сина —до Криниці до гімназії. Сама заробляла на утримання своє і дітей. Та Пан Біг післав їй свого ангела хоронителя в особі теперішнього її мужа д-ра Ярослава Онуферка, який подав їй помічну руку та старався улегшити її важке життя. Залишила вона свої рідні сторони 1944 року, й тоді почалася її довга мандрівка в невідоме. Переїхала спершу до Вільшаниці біля Сянока, звідтам на чужину, в Німеччину та Австрію, де у Відні знову з'єдналася зі своїми дітьми. У дальшій мандрівці через табори поселенців Еґендорф-Ґессен-Мангайм та Ельванґен 1948 року виїхала до Канади до Вінніпеґу, завдяки спонзорові Євгенії Ситник, відомій діячці УНО, сестрі д-ра Онуферка. Він через донос не виїхав разом з нею, бо був задержаний комісією і щойно за рік переїхав до Канади та поселився в Альберті в місцевості Веґревіл, де як лікар одержав приватну практику. Того ж року одружився з Емілією, яку разом з дітьми стягнув відразу до себе у Веґревіл.

Там діти закінчили середню освіту, а в 1962 році переїхали до Едмонтону, де д-р Ярослав дістав працю при федеральному уряді як інспектор. Працював він на тій праці аж до свого відходу на пенсію в 1977 році. В Едмонтоні одружилися їхні діти: Тамара вийшла заміж за інж. Мирона Стефанова, а син Борис спільник контрактового підприємства, одружився з Іреною з дому Апонюк. Бл. п. Міля, відходячи з цього наземного світу, крім мужа і дітей залишила ще в смутку четверо внуків та двоє правнуків, які всі живуть в Едмонтоні.

Не легким був життєвий шлях Покійної. Був він встелений невигодами та небезпеками, які вона мужньо поборювала. Та останнього змагу—останньої хвороби, не вдалося їй побороти, й знесилена, залишила нас, заснувши вічним сном.

Кузен Мірко

ДЕБЮТАНТКИ

Христя Брикович

Галина Василик

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В НЮАРКУ, Н. Дж.
І ГУРТОК ПЛАСТПРИЯТУ

запрошує Вас з ріднею і приятелями на традиційні

КАРНАВАЛОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

з презентацією пластунок — дебютанток

в СУБОТУ, 26 СІЧНЯ, 1985 року

PARSIPPANY-HILTON,
One Hilton Court
Parsippany-Troy Hills, New Jersey

оркестра „ТЕМПО" І. Коваля

Вечірній одяг

Вступ разом з вечерею — 36.00 дол.
Молодь до 23-го року — 25.00 дол.
Початок забави 7:00

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК
7:30 год. вечора — опісля вечері
Вечерниці до 2:00 год. ночі

Просимо замовляти місця при столиках і купувати квитки вступу в крамниці „Говерля"
SALAMANDER SHOE
1060 Springfield Ave., Irvington, N.J. 07111
(201) 374-5768

Квитики проситься закупити найдалі до 19-го січня 1985 р.

ДЕБЮТАНТКИ

Рената Пясецька

Александра Тершаковець

Маріянна Гаврилюк

Ліліяна Котис

Гануся Леґедза

Андрея Тершаковець

Величаві святкування в церкві св. о. Николая в Кентоні

18-го листопада 1984 року в церкві св. о. Николая відбулися величаві святкування трьох дат, а саме: 100-ліття Української Католицької Церкви в Америці, 30-ліття церкви св. о. Николая в Кентоні та три роки від часу висвячення нашого парафіянина, а тепер нашого улюбленого о. Володимира Волощука в сан священства.

Святкування почалися вже в суботу, 17-го листопада. В пополудневих годинах велике число парафіян приступили до Св. Сповіді, яку вислухали о. д-р Іван Телявський, о. Баблес Лоренс з Парми і о. парох Володимир Волощук.

У неділю вранці була чудова погода; до нашої парохії загостив церковний хор церкви св. Андрея з Пармн зі своїм парохом о. Левом Тимковим.

О год. 10-ій вранці почалася Свята Літургія, яку служили о. Лев Тимків і о. В. Волощук в асисті найменших вівтарних дружинників.

Співав хор церкви св. Андрея з Пармн під дириґентурою Михайла Кнапа і голови Стефана Кухти. Дякував Йосиф Лівий. Це була чудова подія, бо вперше наша парохія мала змогу почути красу нашої Св. Літургії у виконанні висококваліфікованого хору.

Гарну і змістовну проповідь виголосив о. Монсеньйор Лев Тимків.

Після Св. Літургії у церковній залі сестриці під головством Марусі Бандурки, влаштували празничний обід. Трапеза почалася молитвою і благословенням, що їх довершив о. Л. Тимків.

Під час обіду о. Л. Тимків подякував за щиру гостинність і висловив признання о. В. Волощукові за його працю в парохії.

Слід ще згадати, що 27-го вересня 1977 року за стараннями о. Лева Тимкова в його церкві св. Андрея Владика Василь Лостен рукоположив о. Володимира Волощука в сан диякона.

Потім виступив д-р Іван Скала, що говорив по-англійськи. Він висловив вдячність усіх парохіян хорові за чудовий спів, о. Левові Тимкові за слова духової науки, а також насвітлив велике духове відродження і ріст нашої парохії від часу душпастирської праці о. В. Волощука.

Від церковного комітету виступив Петро Бабич, який подякував усім гостям, що на свій кошт винайняли автобус, і за їхній неоцінимий вклад до наших святкувань.

Словами Великодньої Утрені „цей день сотворив Господь, радіймо і веселімся..." о. Володимир ще раз подякував всім за участь та за признання і пошану.

Молитвою „Богородице, Діво", яку відспівав хор, закінчено ці святкування.

Петро Бабич

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в НЮ ЙОРКУ

ділиться сумною вісткою зі своїм членством та українською громадою, що у вівторок, 8-го січня 1985 р. відійшов у Вічність

бл. п.

ВАСИЛЬ ЦЮПА

довголітній секретар 325 відділу УНСоюзу, касир Окружного Комітету та громадський діяч

ПАНАХИДА була відправлена у четвер, 10-го січня 1985 року.

ПОХОРОН в п'ятницю, 11-го січня 1985 р. з української католицької церкви св. Благовіщення у Флашінґ Медовс, Н. Й., на цвинтар Св. Духа у Гемтонбурґу, Н. Й.

Дружині і Родині Покійного, висловлюємо щирі співчуття

МИКОЛА ХОМАНЧУК, голова
ОЛЕНА ГЕНТІШ, секретар

Голос Станиславівщини

Якщо б хтось в близькому майбутньому завдав би собі труду, щоб підшукати назву останнім десятиліттям XX сторіччя, то можна сподіватися, що та доба в українських громадах на поселеннях дістане назву доби „нарікайлів".

Нарікаємо на все і на всіх, а навіть у приступі щирости нарі каємо на себе самих. Тож ми певні, що наші земляки-станиславівці нарікають також, що ІІ-ий том „Станиславівського Альманаха", який мав появитися до кінця 1984 року, не міг бути закінчений в той час, хоч, як виявляється, причин на те було досить і немаловажних. Правда, нарікати „легко, тому щоб нашому земля цтву стало зрозуміло, скільки труднощів треба було перебороти, щоб випустити в світ нашу другу книгу-збірник, подамо інформації головного упорядника і редактора ІІ-го тому „Станиславівського Альманаха" д-ра Миколи Климишина.

Не дивлячись на встановлення і подання в пресі речинців висилання матеріялів до збірника, наші земляки-автори їх не дотримувалися, а наслідок чого і праця редактора в упорядкуванні матеріялів, машинописанні, мовна коректа, підбір світлин тощо мусіли сповільнитися та пристосовуватися до тих змін.

Радісно, нарешті, повідомити наших станиславівців, що 24-го листопада 1984 року весь зібраний матеріял вже пішов на компютер, що його зараз укладається по сторінках, після чого він буде зданий на офсетну машину і, як запевняє наш редактор, у порозумінні з друкарнею, книжка повинна бути готовою до кінця березня 1985 року. Книга буде такого самого формату, як перший том—913 сторінок друку, 350 світлин в тексті, карта Станиславівщини, список жертводавців на видання двох томів. Тираж—600 примірників.

Цю радісну вістку приймуть всі „нарікайли", напевно, з полегшою та вдоволенням. На відміну нашим землякам—центральний комітет також дещо нарікає. Видання книг у теперішній коньюнктурі, та ще й таких як регіональні збірники, вимагають поважних фондів. Наш скарбник „нарікає", що пожертви і передплати на ІІ-ий том не надходять так щедро, як можна було сподіватися. Тому Управа Комітету звертається до земляків Стиниславівщини з закликом вислати свою передплату на збірник, чи доповнити передплату, чи ще замовити І-ий том „Станиславівського Альманаха", а для висилання ІІ-го тому прислати збірні замовлення (хоч три книжки) для зменшення поштових оплат. Станиславівці проявили в минулому багато позитивної ініціятиви, тож і тепер даймо доказ і приклад нашим дітям, внукам, які Станиславова ніколи не бачили, нашого синівського прив'язання і любови до рідних сторін, щоб увіковічнити пам'ять про особи і події, що відбулися на землях їхніх предків.

Управа Центрального Комітету повідомляє також про заплянування З'їзду станиславівців, Шостого земляцького З'їзду 8-го і 9-го червня 1985 року на Оселі УНС Союзівка в ЗСА. Докладні дані будуть подані в пресі.

Докладім усіх зусиль, щоб цей наш з'їзд був многолюдним. Невідомо, як ще довго наші життєві сили здоров'я служитиме нам і чи в майбутньому зможемо відбувати наші з'їзди, тому на цю найближчу зустріч запрошуємо всіх наших земляків-станиславівців, у кого ще дух і сила жевріє, в кого у серці не погасла любов до нашої вужчої батьківщини, рідної станиславівської землі.

З початком Нового 1985-го Року висловлюємо щирі побажання нашим землякам в особистому й громадському житті. Бажаємо їм дістати до рук готову книгу-збірник, та до милої зустрічі на УІ З'їзді земляків Станиславівщини.

Орест Корчак-Городиський

У 40-річчя...

(Закінчення зі стор. 2)

прийняте в цій Східній Церкві.

Щоб берегти таку ясну лінію богословської думки щодо структури Христової Церкви та її єдности, Митрополит Андрей мав глибоко вкорінену віру в таїнственну суть Церкви, основану на безкомпромісовій богословській доктрині: він сприймав і розумів Боже Об'явлення в системі одної нерозривної й завершеної цілости, — бо це твір Бога, — і ніяк не уявляв собі, що можна думати інакше. Одне Боже об'явлення, одна віра, один Христос, одне людство, одне спасення для всього людства, а тим самим одна правдива Христова Церква. Якщо хтось інакше розуміє Церкву, то те, що він розуміє під цим поняттям — не є Церквою, а радше „карикатурою поняття про Церкву", — писав Митрополит Андрей.

У нього було переконання, що про віру треба говорити „зі становища віри". Виходячи із цієї точки зору щодо релігійного переконання, Митрополит Андрей твердив: „Для кого Христос не є Богом і Спасителем, для кого Його Тайнства не є орудниками спасіння, як дійсні потреби і кожноденні поняття життя, з таким трудно порозумітися у справах релігії, без огляду на те, до якого віровизнання він належить... Щоб себе розуміти, треба вживати одної мови. Цією мовою, що є підставою всякого говорення, є християнський світогляд" (ЛАЄпВ, 1943, ч. 3-4, стор. 36)

Не забуваймо, що, хоча пізніше в минулому столітті рід Шептицьких спольщився, і поворот молодого Романа (Андрея) Шептицького до своєї Церкви і до своєї нації не був легкий, та була в цьому ролі велика релігійна традиція Церкви наших предків: Варлаам Шептицький, архимандрит Унівського монастиря, став Львівським єпископом (1710-1715); Атанасій і Лев Шептицькі були Львівськими єпископами і Київськими Митрополитами. А цей останній — закінчив будову собору св. Юра і митрополичу палату біля нього. Тому Митрополит Андрей у Львові на митрополичому престолі почував себе нібито в родинній традиції на владичому престолі великих попередників свого роду.

Залишившись на Митрополичому Престолі у Львові 44 роки, Слуга Божий Митрополит Андрей зміг дати великий вклад в розбудову нашої Церкви. Він намагався вдихнути в неї всю глибину духовости східньої Церкви, так багатої у своїй віковій християнській спадщині. Наше століття принесло нам великий потенціял людських сил для розбудови нашої Церкви і державного життя. На церковному полі Боже Провидіння післало нам „два великі світила" — Митрополита Андрея Шептицького і його наслідника Митрополита Йосифа Сліпого. Як на початках Унії нашої Київської Митрополії з Апостольським Престолом Боже Провидіння післало нам дві великі постаті — св. Йосафата і Митрополита Йосифа Велямина Рутського, які поклали основи для дальшого розвитку нашої Церкви: один своєю кров'ю мученика, другий своїм глибоким організаційним умом, так і в нашому столітті Боже Провидіння обдарило нас „двома світилами": дало нам Святця Святоюрської Гори Митрополита Андрея, і великого Ісповідника віри, неустрашимого борця за єдність нашої Церкви, недавно покійного Митрополита Кир Йосифа Сліпого. Митрополит Андрей старався всіма зусиллями привернути нашій Церкві її автентичність і душу східньої церковної традиції, а покійний Блаженніший Кир Йосиф намагався надати їй одяг помісности, тобто оновити її ієрархічну форму та її церковний правопорядок, що їх посідають всі інші східні помісні Церкви.

І хоч, здавалося б, що воєнна хуртовина і безбожницькі окупанти нашої батьківщини зруйнували усе надбання великої праці Митрополита Андрея, а зовнішні противники нашої Церкви і несприятливі обставини намагаються знищити всі зусилля великого Ісповідника віри покійного Кир Йосифа Сліпого щодо оновлення структури нашої Церкви, та воно так не буде. Писав один з наших поетів: „На ланах вічности зійдуть ті квіти, якими буде голубіти віків безмежна далечінь" (Ю. Клен). Розвиток нашої Церкви на поселеннях, тяжке відродження в муках нашої мученицької Церкви в рідному краю родять в нас надії, що будемо жити, овіяні величчю і творчим духом таких велетнів, як Слуга Божий Митрополит Андрей.

Знаменне...

(Закінчення зі стор. 2)

ковних достойників, дипломатів і великого числа народу, та й журналісти розголосили це по часописах. Обставини і несподіванка були такі, що Блаженніший мовчки це прийняв, одначе був дуже невдоволений поступуванням ленінградського митрополита — Вісті з Риму").

Екуменізм Сліпого зміряв передусім до єдности з українськими православними, об'єднаними в єдиному патріярхаті, в той сам спосіб як католики і православні є вже об'єднані в Україні своїм мучеництвом.

Щождо визнання гідности патріярха верховному єпископові Львова — це був титул Сліпого, що перейшов тепер на його наступника Мирослава Івана Любачівського — Папа Войтила від якогось часу погоджувався з Павлом УІ і з певністю не цінив 'непослух' сідоглавого Кардинала, який прийняв титул патріярха. Тепер Іван Павло ІІ міняє думку. Є многозначним те, що у проповіді, в часі поминальної Літургії за Сліпого (17-го жовтня в сороковий день по смерті) Папа пригадав, що титул верховного архиєпископа для українців дає 'права і привілеї подібні як у Патріярхів'. Папа переконався, що стійка рішучість Сліпого не була без фундаменту. Вже в 1625 році, тридцять років по заключенні унії українців з Римом (підписана в Берестю 1596 року) з декастерії Поширення Віри так писали до митрополита Йосифа Рутського: ' Папа Урбан УІІІ не був противний для нового створення патріярхату в Русі (Україні), коли зрозумів, що титул і гідність матиме у висліді поширення і побільшення з'єдиненої Церкви'. Відтоді, більше чим при різних нагодах, говорилося про створення патріярхату, але політичні мотиви відраджували Апостольський Престіл погодитися на ці домагання. І сам Сліпий говорив про патріярхат під час Собору, але теж і невтральні експерти, між ними німецький венедиктинець о. Гек (славний візантолог), палко промовляли в соборовій авлі в цій самій справі. Юридична трудність поставлена Апостольським Престолом відноситься до неможливости в актуальних обставинах (читай: переслідування зі сторони совєтів) для автентичного національного вислову тісі Церкви. Друга трудність відноситься до осідку Глави у власній території українських католиків. Але на цю трудність українці відповідають, завважуючи, що, для прикладу, вірменський патріярх резидує у Бейруті в Лівані, а не у Вірменії. Зрештою, трудність можна подолати, коли взяти до уваги, що більше чим половина української епархії в Перемишлі находиться на польській території, на якій, якщо варшавський уряд визнає юридичний статус Української Церкви східнього обряду, майбутній патріярх може резидувати на своїй території. Парадоксом є те, що, коли б патріярхат Києва, Галича і всієї Руси (так його називає Сліпий у своїм 'Завіщанні') був би встановлений, це був би католицький патріярхат з найбільшим числом вірних — біля шістьох мільйонів: чотири в Україні й понад два в 14-ох епархіях у вісьмох країнах на еміграції.

В обличчі постійного 'ні' зі сторони Апостольського Престолу, вже Сліпий піддержував тезу, що патріярхат ніколи не був 'створений' Папами чи соборами. В дійсності визнання приходило часто по якомусь часі, по його дійсним встановленні ' в дозрілій християнській свідомості своїх вірних', як написав Сліпий в свому 'Завіщанні'. Також у православнім світі ступалось з такою практикою. Для прикладу, болгарський патріярхат був визнаний царгородським півсторіччя по його встановленні. Тому Сліпий зі своїми єпископами в 1969 році вибрав дорогу доконаного факту, даючи своїй Церкві патріярхальну структуру і вживаючи особисто від 1975 року титул паріярха. Апостольський Престіл часто протестував у стриманий спосіб перед Кардиналом за публічне вживання цього титулу. Тепер це виглядає толерованим. Зрештою, коли Польща завдяки жертві мільйонів погиблих в часі останньої війни, має спеціяльне право на свою самостійність (цей аргумент часто повторяє Папа Войтила), в такий самий спосіб — на церковному полі не можна заперечувати патріярхату Церкви, яка доказала свою зрілість ціною десяток тисяч мучеників.

Основним мотивом, чому Сліпий не надто годився на номінацію владики Любачівського на свого помічника з правом наслідства була, власне, його на перший погляд умірковкованість щодо справи патріярхату. А однак Любачівський, хоч не має харизми свого попередника, виявляє бажання іти до тієї самої цілі, хоч з методою достосованою для довшого часу. 'Найважливішою справою для Української Католицької Церкви в цій хвилині — він сказав нам — є об'єднатися і продовжувати дію в справі патріярхату. Час працює в тому напрямі'. Новий верховний архиєпископ погоджується на те, щоб диякон під час Літургії звав його патріярхом і не противиться, коли співрозмовник звертається до нього з титулом „Блаженство", що є зарезервоване для патріярхів. Він, зрештою, сам вживає цього титулу часто, коли говорить про свого попередника.

У найближчому місяці жовтні, за попереднього згодою Папи, відбудеться в Римі Синод українських єпископів, перший по смерті Сліпого, в часі якого буде приготована програма для святкування 1000-ліття хрищення України, яке відбудеться в 1988 році.

Орацio Петросільльо".

„20-РІЧЧЯ"

У заголовку допису Марії Барагури про картинну галерію О. Соневицької („Свобода" ч. 7 з п'ятниці, 11-го січня ц.р.), трапилася помилка. Правильний заголовок — „20-річчя картинної галерії О. Соневицької". — Ред.

КУДИ ПОДІЛОСЬ СІНО?..

У статті проф. Івана Олексишина п. з. „Різдвяні, Новорічні й Йорданські традиції" („Свобода" ч. 2 з 3-го січня ц.р.), треба читати: „Сніп пшениці, себто „діда" колоссям угору ставили на почесному місці в куті за столом, званім „покуття", солому, себто „дідух", розстелювано на долівці кімнати, а сіно — тонкою верствою на столі або скрині, яка заступала стіл, де переховувалось звояни полотно, білизна та інші речі". — Ред.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Джерзі Томас Кейн виголосив свою річну промову у вівторок, 8-го січня, і нею вдоволені так демократичні, як і республиканські члени легіслятури. Головною темою його промови була справа очищення довкілля у тому стейті, що має багато промисловости.

Борець...

(Закінчення зі стор. 3)

вали протизаконний і юридично-неграмотний характер політичних процесів в Україні.

В 1969 році на основі амнестії В. Чорновіл був звільнений. Після виходу з концтабору він провадив активне громадське життя. На прожиток заробляв як залізничний робітник. У 1970 р. відважно станув на захист Івана Дзюби. Був і дальше борцем за права української людини. Коли в 1972 році почалася нова хвиля масових арештів і закритих судів, не поминули і В. Чорновола. Засудили його на 7 років концтаборів та 5 років заслання. Ув'язнення відбув у концтаборі в Мордовській АССР, а заслання в концтаборі Якутської АССР. У 1979 р. Чорновіл став членом Української Гельсінської Групи. Працював диспетчером у будівельному управлінні.

Перебуваючи у Мирному Якутської АССР був заарештований під зфабрикованим закидом „гвалтування" Від моменту арешту аж до суду він не припиняв голодівки, протестуючи проти фальшивого звинувачення. По відомлена адвокатом дружина Чорновола Атена Пашко прилетіла на суд, але тому, що він був закритий, не могла бачити чоловіка. Засудили Вячеслава ще на 5 років ув'язнення. Зразу відправили його в концтабір у селище Табага Якутської АССР. В часі касаційної скарги Чорновіл продовжував безтермінову голодівку. Його годували штучно. Вирок остав без зміни. Щоб не дати змоги Чорноволові бачити дружину, насильно тримали його в лічниці. Не помогла п'ятидена голодівка й протести з причини перебування з інфекційно-недужими в одній кімнаті. В кінці року мав коротке побачення з дружиною.

Почали переслідувати А. Пашко. Вилучили в неї домашній телефон, робили обшуки та забрали листи Вячеслава і заяви його родини у різні уряди. Грозили їй арештом. У 1982 році Чорновола перевезли на 4 місяці до Києва на „перевиховання". Мав знову коротке побачення з дружиною в тюрмі, а годі відправили його назад у концтабір у селище Табага.

Від серпня 1982 року нема жодних інформацій про В. Чорновола.

Книжка Чорновола „Лихо з розуму" і „Я нічого у вас не прошу" (лист до Шелеста) появилися в українській, англійській і французькій мовах на Заході.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.